

بازنگری در آموزش

بهاره محسنی

دانش بنیان تقسیم بندی می شود که آموزش نظری، آموزش علم برای علم و برای توسعه علم و برای حل مسائلی است که هنوز طرح نشده و ممکن است در آینده مطرح شود.

وی به آموزش های کاربردی اشاره کرد و گفت: در این نوع آموزش، نیروی انسانی فرامی گیرد تا از طریق این آموزش ها چگونه کار کنند تا تولید و اشتغال ایجاد شود. شکیبایی ادامه داد: در سیستم آموزشی کشور ما بیشتر به آموزش های نظری توجه شده تا به آموزش های کاربردی و این آموزش ها در جایگاه پایین تری قرار دارند در حالی که جایگاه آموزش های کاربردی باید از طریق تعریف رشته های جدید، تغییر سبک آموزش و برنامه های آموزشی، و تغییر محتوای آموزشی و نوع پذیرش دانش آموز و یا دانشجو متناسب با موضوع، متحول شود. وی ادامه داد: برنامه ما برای آموزش های نظری تعریف شده اما این را نمی خواهیم و در حقیقت اولویت امروز ما نیست.

وی آموزش مستمر را در جامعه ضروری دانست و گفت: به خاطر شتاب تغییر در علوم و فنون نیاز به آموزش مستمر داریم هر چند در گذشته فرض بر این بود که برای پیشرفت اقتصادی، تکنولوژی ثابت است یا حداقل در میان مدت و کوتاه مدت تغییر نمی کند فقط در بلند مدت تغییر می کرد. پس در میان مدت اگر ما آموزش به فرد ارائه می کردیم و وارد بازار کار می شد تا پایان دوره شغلی کافی بود، اما اکنون کافی نیست امروز حتی بهترین دانشجویان که از بهترین دانشگاه فارغ التحصیل می شوند، نیاز به آموزش مستمر دارند و اگر آموزش استمرار پیدا نکند، شما بعد از ۴ سال با کسی که اصلا آن آموزش را ندیده تفاوتی ندارید، مگر اینکه در این دوره آموزش ها تکرار شود. وی تاکید کرد: امروزه دنیا به آموزش های مستمر، اهمیت زیادی می دهد و همه مشاغل حتی پزشکان، مهندسان و متخصصان علوم انسانی هم باید مدام این آموزش ها را تکرار کنند تا به روز باشند اما ما در این بخش خیلی ضعیف عمل می کنیم و ضعف های بسیار بزرگی داریم معمولاً افرادی که از دانشگاه می روند فکر می کنند فارغ التحصیل اند اما نباید اینگونه باشد و نباید جریان بسته ای را به آموزش داد چرا که «آموزش مستمر» را به جای «آموزش های تک دوره ای» گذشته نیاز داریم.

وی بیان کرد: اقتصاد به معنی تولید و فعالیت اقتصادی است و در فعالیت اقتصادی نیاز به عوامل تولیدی مانند نیروی کار، سرمایه، انرژی، مواد اولیه و ... است اما امروز عامل دیگری نیز که از همه مهمتر است اضافه شده و مورد توجه قرار دارد که آن عامل دانشی است که در تولید لحاظ می شود.

وی اضافه کرد: اقتصاد دانش بنیان یعنی سهم اصلی ارزش افزوده در همه زمینه ها از کشاورزی و دارو تا صنعت، خدمات برای دانش است.

وی پاسخ به این سؤال که اجرایی و کار بردی شدن اقتصاد دانش بنیان در چه مرحله است؟، گفت: ایران کشوری است که ایده های خوبی را مطرح می کند اما برای آنها تنها پوستر، همایش و سمینار تدارک می بینیم و سازماندهی در این

اقتصاد کرمان: دیرزمانی است که اقتصاددانان، کیفیت ارتباط بین آموزش و اقتصاد را به عنوان دو نهاد مهم اجتماعی مورد توجه قرار داده اند. از سوی دیگر تاکید می شود که آینده متعلق به جوامعی است که خودشان را برای یادگیری و تجهیز به آموزش های توسعه ای سازمان دهی می کنند اما چه آموزش هایی ما را به توسعه رهنمون می کند و به نیروی انسانی جوامع کیفیت می بخشد؟ با دکتر علیرضا شکیبایی عضو هیات علمی دانشگاه شهید باهنر کرمان در مورد آموزش و توسعه اقتصادی به گفتگو نشستیم.

وی با اشاره به نقش کلیدی آموزش در توسعه، گفت: آموزش، سرمایه گذاری انسانی است و اگر در گذشته برای رشد و پیشرفت هر جامعه ای بیشتر به سرمایه های فیزیکی، مادی و یا منابع طبیعی توجه می شد، امروز با قاطعیت می توان گفت کشورهایی می توانند پیشرفت کنند، که سرمایه انسانی بیشتر و بالاتری در اختیار دارند و راه تحقق یا رسیدن به سرمایه انسانی، آموزش است. دکتر شکیبایی، ادامه داد: از طریق آموزش که انتقال علم، فن و دانش است می توانیم این سرمایه انسانی را ایجاد کنیم، چرا که اقتصاد های جدید به سمتی حرکت کرده و به شکلی پیش می روند که روز به روز سهم منابع طبیعی و منابع اولیه کاهش پیدا می کند. حتی انرژی کاهش می یابد و سهم علم و دانش در ارزش افزوده اقتصادی بالاتر می رود. به همین خاطر است که ما می گوئیم آموزش رکن و اساس توسعه است و برای رشد و پیشرفت اقتصادی در جامعه نیاز به آموزش داریم.

وی تاکید کرد: اینکه چه آموزشی و در چه حوزه ای ارایه دهیم و شیوه آموزش چگونه باشد، موضوعاتی است که اگر خوب مدیریت و استفاده نشود، ممکن است سرمایه گذاری انجام شده بر روی نیروی انسانی و آموزش هدر برود و بازدهی مطابق انتظار نداشته باشد.

دکتر شکیبایی ادامه داد: برخی سوء مدیریت های گذشته باعث شده که آموزش به اندازه کافی، تاثیر گذار و نتیجه بخش نباشد به دلیل اینکه به جزئیات مسائل آموزش کمتر توجه شده و در حال حاضر جایگاه مناسبی به دلیل اینکه آموزش نتوانسته نقش خودش را داشته باشد، نداریم.

وی با بیان اینکه در گذشته آموزش برای آموزش بود اما امروزه آموزش برای کار و اشتغال، ثروت آفرینی، ایجاد ارزش افزوده تعریف می شود، اظهار داشت: باید تعریف جدیدی از آموزش به جامعه داشته باشیم و نیازها را بر این اساس تعریف کنیم یعنی بگوئیم آموزشی می خواهیم که ثروت آفرین، در آمدزا و اشتغال زا باشد.

این استاد دانشگاه گفت: آموزش ها در چهار سطح نظری، کاربردی، مستمر و